

Міністерство освіти і науки України
Академія рекреаційних технологій і права
Академія соціальних наук
Видавничий дім «Гельветика»
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

**X Міжнародна науково-практична
конференція**

**«ТРЕТІЙ РІВЕНЬ ОСВІТИ В УКРАЇНІ:
СТАНОВЛЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ»**

14 – 16 листопада 2025 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2025

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету – **Філіпович Мирослава Богданівна**, доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності Академії рекреаційних технологій і права, кандидат історичних наук, доцент, Почесний професор Балтійського науково-дослідного інституту проблем трансформації економічної сфери (Латвійська Республіка).

Члени оргкомітету:

Стасюк Людмила Леонідівна – ректор Академії рекреаційних технологій і права, депутат Волинської обласної ради, кандидат політичних наук, доцент;

Домжал Пётр – ректор Університету соціальних наук (Республіка Польща), доктор філософії, MBA;

Волков Владислав – ректор Балтійської міжнародної академії (Латвійська Республіка), доктор суспільних наук, доцент;

Головко Олег Павлович – засновник та директор Видавничого дому «Гельветика», кандидат економічних наук;

Віхляєв Михайло Юрійович – директор Центру українсько-європейського наукового співробітництва, доктор юридичних наук, професор;

Дьякон Антоніна – заступник ректора Ризького північного університету (Латвійська Республіка), доктор економічних наук, професор;

Боровик Андрій Володимирович – віцепрезидент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права, доктор юридичних наук, професор, Почесний професор Akademie HUSPOL (Республіка Чехія), Почесний професор European Institute of Further Education (Словацька Республіка), Почесний професор Baltic Research Institute of Information Economic Area (Латвійська Республіка), Почесний професор Донецького університету економіки та права (Україна); Почесний професор Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна), Почесний доктор Інституту кримінального права та прикладної кримінології (Республіка Молдова), академік Академії адміністративно-правових наук, академік Міжнародної кадрової академії, академік Академії економічних наук України;

Попович Василь Васильович – проректор з наукової роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, доктор технічних наук, професор;

Батюк Олег Володимирович – начальник відділу внутрішнього забезпечення якості освіти Національної академії Національної гвардії України, доктор юридичних наук, професор;

Козіброцький Сергій Петрович – доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент.

Третій рівень освіти в Україні: становлення та тенденції :

Т 66 матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (14 – 16 листопада 2025 року). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. 180 с.

ISBN 978-966-397-546-7

УДК 378.046-021.68(477)(062.552)

ЗМІСТ

Сучасна практична підготовка студентів з акушерства та гінекології Андрієць О. А.	7
Роль гаранта освітньо-наукової програми у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Арістова І. В.	8
Акредитаційний аудит: досвід у підготовці та реалізації освітньо-наукових програм Балинська О. М., Балинский І. О.	12
The Use of Virtual Reality in the Professional Training of Future Psychologists Baratiuk A. Yu.	16
Підвищення якості правничих досліджень: від локальної ініціативи до всеукраїнської кампанії (досвід НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України) Батиргарєва В. С., Євтєєва Д. П., Лапкін А. В.	20
Implementation of US experience in the context of monitoring the quality of education in the educational environment of Ukraine Batyuk L. V.	23
Співпраця українського бізнесу та наукових досліджень аспірантів: синергія знань, інновацій та економічного розвитку Березовська Л. В.	27
Інтегративно-інтерпретаційна компетентність учителя у музикологічному дискурсі Бухнієва О. А.	29
Сучасні аспекти підготовки наукових кадрів в контексті поєднання досягнень цифровізації і принципів сталого розвитку В'юник О. В.	34
Етика та відповідальність використання штучного інтелекту в медичних наукових дослідженнях Гненна В. О., Король А. П., Говорущенко О. О.	38
Гуманітарна освіта в епоху цифрових технологій: виклики і трансформації Гончарова О. С., Брагіна Т. М., Брагін Ю. А.	42
Ювелірне мистецтво як простір взаємодії традиції та інновації у мистецькій освіті Городецький В. І.	46
Менеджмент інновацій у вищій школі: інтеграція українських практик у європейський простір освіти Гриліцька А. В.	48
Освіта і наука як стратегічний ресурс держави в умовах воєнного стану Гулевський М. О., Крупа Є. С.	50

Академічна доброчесність та етика наукових досліджень в умовах воєнного часу	
Данкович Н. І.	52
Освіта дорослих в Україні в період війни: відповіді на виклики часу	
Дрозд Т. М.	54
Курс «Фізіологія та біохімія тварин в умовах дії стрес-факторів» для освітньої програми «Біологія та біохімія» третього рівня вищої освіти	
Жиденко А. О., Паперник В. В.	60
Підготовка наукових кадрів з теоретичної медицини: потреби, переваги, виклики	
Заїчко Н. В., Штатько О. І., Бобецька О. П.	63
Розвиток фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти в період воєнного стану	
Іванська О. В.	66
Проблеми навчання вузьких спеціалістів хірургічних спеціальностей у сучасній українській медицині	
Івашенко В. Є.	69
Роль академічної юридичної науки в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення	
Камінська Н. В.	72
The use of artificial intelligence in foreign language learning in a technical higher educational establishment	
Kartel T., RADIUS O.	75
Освіта і наука у фізичній та реабілітаційній медицині: формування кадрового потенціалу в умовах повномасштабного вторгнення	
Кініс А. Г.	78
Міжнародна співпраця як чинник стійкого розвитку української вищої освіти	
Козуб Л. С.	82
До питання становлення хореографічної культури і освіти Волині	
Косаковська Л. П.	84
Формування дослідницької компетентності аспірантів через опанування кількісних і якісних методів дослідження	
Крячкова Л. В.	87
Університет у культурному просторі: наука, мистецтво, суспільство	
Кулешір М. М.	89
Нормування наукового навантаження здобувачів PhD: досвід, проблеми та перспективи впровадження	
Лігоненко Л. О.	92
Фортепіанні твори Б. Фільц у фаховій підготовці викладача музичного мистецтва	
Москвічова Ю. О.	96

Розвиток талантів як чинник збереження наукового потенціалу України	
Немченко Т. А.	100
Теоретичні основи формування резильєнтності студентської молоді	
засобами фізичної культури	
Ніколенко І. М.	102
Методична підтримка формування управлінської стійкості	
керівників освіти в умовах війни	
Новіцька І. В.	105
Освіта і наука в умовах воєнного стану: виклики, стійкість	
та інноваційні рішення	
Попович В. В., Копистинський Ю. О., Скиба Т. К.	108
Bridging Guidance and Growth: Mentoring and Language Coaching in Ukrainian	
Postgraduate Research	
Raikhel A.	112
Баланс економічних і екологічних пріоритетів: роль у підготовці фахівців	
для забезпечення сталого розвитку територіальних громад	
Рябоволик Т. Ф.	116
Функціонування режимно-секретних органів в умовах воєнного стану:	
освітній та науковий вимір	
Салафетник К. І., Гоц О.В.	119
Луцький колегіум: історико-культурна пам'ять століть	
Сірук Н. М.	122
Дослідницька доброчесність: актуальність проектування навчальної	
дисципліни	
Слободянюк О. М.	124
Безпечне освітнє середовище підготовки здобувачів третього рівня	
вищої освіти в умовах воєнного стану	
Сокульський І. М., Кот Т. Ф.	128
Професійна ідентичність педагога в контексті сучасної	
інформаційно-комунікаційної освітньої парадигми	
Сологуб Т. В.	133
Підготовка доктора музичного мистецтва в контексті сучасних	
освітньо-творчих стандартів	
Товарницька І. О., Щербакова О. К.	136
Розвиток цифрової грамотності: теоретичний аспект	
Томашевська І. П.	140
Трансформація системи підготовки наукових кадрів в Україні:	
європейські орієнтири та національні виклики	
Філіпович М. Б.	144
Самоплагіат як етична і правова проблема в системі підготовки	
наукових кадрів у галузі права	
Хлистік М. А.	147

Сучасні особливості здійснення освітньої діяльності на засадах студентоцентрованого підходу	
Холявко В. В.	150
Робота з музичними першоджерелами у підготовці здобувачів третього рівня освіти (на прикладі «Херувимської пісні» <i>d-moll</i> Якова Яциневича)	
Чамахуд Д. В.	153
Шляхи підвищення якості підготовки докторів філософії – сучасні підходи	
Черчель В. Ю., Маршалкіна Т. В.	157
Діяльність суб'єктів, що здійснюють заходи, які спрямовані на запобігання та протидію домашньому насильству	
Чорномаз О. Б.	160
Підготовка фахових молодших бакалаврів зі спеціальності «Біотехнології та біоінженерія» в умовах змішаного навчання у воєнний час	
Чорнорот О. Ю.	165
Ключові аспекти використання інструментів штучного інтелекту в науковій діяльності майбутніх докторів філософії	
Чуніхін Д. В.	167
Сучасні вектори розвитку принципів викладання клінічної анатомії в аспекті інтеграції в практичну медицину	
Шерегій А. А.	172
Комплексний підхід в підготовці наукових кадрів	
Широкобокова Н. В., Широкобоков В. В.	174
Розвиток науки у політичних програмах: порівняння України та країн Європейського Союзу	
Ярош Я. Б., Федчик Ю. Ю.	176

Література:

1. Красильник Ю. С. Теоретико-методичні основи проектування дистанційного навчання в умовах ЗВО. *Педагогічні науки*. 2021. Випуск 94. С. 86-92. DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2021-94-12>
2. Анікіна І.В., Антонюк Л.В., Багно Ю.М., Хміль О.О., Чемерис О.А. Особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладів вищої освіти. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»*. 2022. №13 (18). С.39-54. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-13\(18\)-39-54](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-13(18)-39-54)
3. Куртяк Ф. Ф. Фізіологія людини і тварин. Практикум. Частина 2. Терморегуляція, виділення, внутрішня секреція, фізіологія збудливих тканин, фізіологія нервової системи, фізіологія сенсорних систем, вища нервова діяльність [Текст]: навч. посіб. Ужгород: Говерла, 2024. 68 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-18>

ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ КАДРІВ З ТЕОРЕТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ: ПОТРЕБИ, ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ

Заїчко Н. В.

*доктор медичних наук, професор,
завідувачка кафедри біохімії ім. професора О. О. Пентюка,
Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна*

Штатько О. І.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент ЗВО кафедри біохімії ім. професора О. О. Пентюка,
Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна*

Бобецька О. П.

*доктор філософії за спеціальністю 222 «Медицина»,
асистент кафедри біохімії ім. професора О. О. Пентюка,
Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна*

За останнє десятиріччя в Україні відбулись фундаментальні зміни у галузі вищої медичної освіти: запроваджена триступенева система «бакалавр – магістр – доктор філософії»; підготовка здобувачів освіти здійснюється за освітньо-професійними (бакалавр, магістр) та освітньо-

науковими (доктор філософії) програмами; зміст і обсяг освітніх програм регламентовані стандартами вищої освіти (за наявності) та Національною рамкою кваліфікацій; сформована національна система контролю за якістю вищої освіти та присвоєнням професійних кваліфікацій; набувається практика академічної мобільності та грантової діяльності. В контексті національної стратегії розвитку вищої освіти в Україні [1] важливе значення для формування привабливості закладів вищої освіти для навчання та академічної кар'єри у галузі охорони здоров'я та соціального забезпечення може відігравати напрямок теоретичної медицини.

Теоретична медицина є фундаментальною складовою галузі охорони здоров'я, що займається вивченням загальних закономірностей функціонування організму людини, встановленням механізмів розвитку патологічних станів, створенням нових концептуальних підходів до збереження здоров'я, діагностики та лікування захворювань. Теоретична медицина охоплює такі науки, як анатомія, медична біохімія, гістологія, фізіологія, патофізіологія, мікробіологія, фармакологія, що слугують основою для розуміння механізмів функціонування організму людини в нормі та при патології, і є критично важливими для обґрунтованого вибору тактики діагностики та лікування.

Сучасна підготовка здобувачів третього рівня вищої освіти – докторів філософії (PhD) з теоретичної медицини спрямована не тільки на формування професіоналів за визначеною вузькою спеціалізацією, а й на виховання «міждисциплінарних» науковців, здатних інтегрувати інформацію з різних галузей знань і працювати на стику наук. Наукові напрямки теоретичної медицини слугують генератором нових ідей та гіпотез, що перевіряються в експериментальних умовах і виступають двигуном прогресу та інновацій в клінічній медицині. Доктор філософії, підготовлений за фундаментальним науковим напрямом, має можливість будувати успішну наукову кар'єру та продовжувати дослідницьку діяльність в закладах вищої освіти, працювати в науково-дослідних установах, мати доступ до вищих і більш престижних посад в охороні здоров'я, залучатись до передових наукових досліджень, брати участь у формуванні стандартів освіти, розробці та управлінні проектами тощо.

Незважаючи на безсумнівну важливість наукових досягнень теоретичної медицини, її потенційними недоліками слід вважати певну відірваність від клінічних реалій (результати та висновки, отримані на тваринних моделях чи культурах клітин не завжди адекватно відображають патологічний процес в організмі людини); існування трансляційного розриву (повільного переходу від теорії чи дослідної моделі до реального клінічного використання); ризик надмірного фокусування на абстрактних концепціях та вузькоспеціалізованих дослідженнях (певна відірваність від реальних потреб хворих чи

пріоритетів галузі охорони здоров'я). Крім того, фундаментальні дослідження зазвичай вимагають значних і тривалих інвестицій, а їхня практична віддача може бути неочевидною або занадто відтермінованою.

В умовах сьогодення якісна підготовка здобувачів третього рівня вищої освіти галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за напрямами теоретичної медицини вимагає запровадження принципів міждисциплінарної інтеграції та конвергенції наук (з метою підготовки фахівців, здатних працювати на перетині медицини, біології, інженерії, фізики, інформатики) і, відповідно, спільного керівництва (зокрема, співпраці біохіміка та клініциста, генетика та IT-спеціаліста, фізика та фармаколога). В освітньо-науковій програмі підготовки докторів філософії з теоретичної медицини доцільно інтегрувати курси з біоінформатики, обчислювальної біології та аналізу великих даних «Big Data» (з метою набуття навичок якісного самостійного опрацювання та інтерпретації геномних, протеомних чи клінічних масивів даних) [2], штучного інтелекту та машинного навчання (для прискорення наукових відкриттів, медичних інновацій, ідентифікації нових фармакологічних мішеней, створення ефективних діагностичних алгоритмів та прогностичних моделей тощо) [3; 4]. Такий підхід є критично важливим для розвитку сучасних медичних трендів – трансляційної медицини, наномедицини, регенеративної медицини, антивікової медицини та інших напрямків [3; 5].

Слід відзначити, що в Україні освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії за спеціальністю «Медицина» стають все більш гнучкими і забезпечують здобувачам вищої освіти можливості обирати спеціалізовані курси не тільки за тематикою їхніх наукових досліджень, а й з інших напрямків та програм. Це сприяє ефективній професійній комунікації, розширює можливості інтернаціоналізації та інтеграції в міжнародну наукову спільноту, залучення до грантових проєктів, створення власного медичного бренду, співпраці з громадськістю, і є актуальним для розвитку галузі охорони здоров'я та соціального забезпечення в цілому.

Література:

1. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->. (дата звернення: 13.10.2025).
2. Дацок О.М., Дяченко В.О., Гук А.С., Фатій Л.Р. Етапи обробки медичних даних для розв'язання задач алгоритмами машинного навчання. *Вісник НТУ "ХПІ". Серія: Інформатика та моделювання*. 2025. № 2 (14). С. 144-156. DOI:<https://doi.org/10.20998/2411-0558.2025.02.10>

3. Бродкевич В., Людвіченко В. Штучний інтелект і машинне навчання в галузі охорони здоров'я: виклики і перспективи. *Інформаційні технології та суспільство*. 2022. № 2 (4). С. 20-28. DOI: <https://doi.org/10.32689/maup.it.2022.2.3>

4. Лисенко М. М., Пронькін О. В. Застосування технологій машинного навчання для встановлення медичного діагнозу. *Зв'язок*. 2024. № 5. С. 75-82. DOI: <https://doi.org/10.31673/2412-9070.2024.051397>

5. Боброва О.В., Міхановська Н.Г., Кривонос К.А. Трансляційна медицина: шляхи розвитку в сучасних умовах, проблеми та перспективи в Україні. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. 2022. №9. С.45–55. DOI: <https://doi.org/10.26565/2617-409X-2022-9-06>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-19>

РОЗВИТОК ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Іванська О. В.

*кандидатка наук з фізичного виховання і спорту,
доцентка кафедри медико-біологічних основ фізичної культури
та спорту,
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Воєнний стан в Україні позначився на освіті сьогоденного покоління, оскільки сучасні студенти зіштовхуються зі скасованими іспитами, спортивними заходами й позанавчальною діяльністю у закладах освіти. Відбулося обмеження спілкування, різко змінився стиль життя, формат навчання та зайнятості [1].

Одним з нагальних питань державної політики України є організація оздоровлення студентської молоді [1]. В аспекті істотного погіршення психофізичного стану студентської молоді питання збереження її здоров'я неможливо розглядати поза контекстом фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти. При цьому однією з ключових проблем стає належна організація фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів у самостійних формах в умовах вкрай обмеженої рухової активності в сучасних реаліях.

Навчання у сучасних закладах вищої освіти під час війни, а особливо прифронтовій зоні, характеризується значною емоційною та інтелектуальною інтенсивністю, гіпокінезією, наявністю стресових ситуацій. Дефіцит рухової активності особливо негативно впливає на стан здоров'я здобувачів освіти. Протягом навчання у закладах вищої освіти у студентів відзначається погіршення рівня фізичного стану.